

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 1. De restitutione dotis soluto matrimonii vinculo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

ipse sit Clericus, & tantum habeat reditus beneficii; cum sit opus pietatis, & juri nature maxime consonum, teste Castropalao cit. n. 6. Colliges 2. cum hæres succedat in reales obligationes defuncti, eum æque ad eos dotandos, ad quos tenebatur defunctus, obligatum esse, ut colligitur ex *L. Posulante. ff. ad Trebellian.* intellige tamen secundum mensuram bonorum, in quæ succedit; sic Rebellus l. s. q. 4. n. 7.

ARTICULUS II.

De dotis restitutione.

1779. Agimus hic de dotis restitutione soluto matrimonio, quoad vinculum, quod variis modis fieri potest, secundum dicta ante n. 1609. a. 6. de divortiiis. Caterum de casu soluti matrimonii solum quoad thorum; & cohabitationem (consequenter dotis amissione, vel recuperatione in ejusmodi casu) egimus à n. 1585. de illo autem casu matrimonii soluti quoad vinculum, sic loquitur. *c. syn. h. t. Sane soluto matrimonio, sicut dos ad mulierem, sic & donatio propter nuptias redit ad Virum: nisi de consuetudine secus obtineat, vel ex pacto de lucranda dote, vel donatione propter nuptias, quod æquale sit, tum hinc inde contrarium judicatur.* Ex hoc textu colligitur, soluto matrimonii vinculo (ut in casu, quo moritur unus conjugum) dotem Uxori, vel ejus hæredibus; & donationem propter nuptias marito restituendam esse, nisi aliud constitutum sit, vel consuetudine, vel ipsorum pacto; his præmissis:

§. I.

De restitutione dotis soluto matrimonii vinculo.

1780. In hac quæstione communis sententia est, si contingat matrimonium, quoad conjugale vinculum (declaratione nullitatis) ex justa causa, nimirum ob impedimentum dirimens, prius ignoratum, separari, dotem uxori restituendam esse, ut communiter volunt auctores ex *c. Mulieres. h. t.* quamvis reverà iste canon non loquatur de hoc casu matrimonii putativi, sed tantum veri; suadet tamen ratio. Cùm enim dos sit accessoria matrimonio, nimirum ad ejus onera sustinenda, ut dici-

tur. *c. Salubriter. 16. h. t.* sublato principali, quo tales conjuges redduntur suæ libertati immunitatis à conjugali vinculo, per Ecclesiæ declarationem; redditur illis pariter libertas in accessorio, nimirum receptione dotis.

Circa datam responsonem quæres. **1781.**
an in dato casu *dos integra* restitui debeat Uxori? Resp. quòd ei restitui debeat, non tantum *dos integra*, sed etiam reliqua bona, viro allata, *causà matrimonii*, imò & lucra *communiter* acquisita, ex æquo divisione factâ. Constat ex *c. significavit. 2. de donat. inter Virum & Uxorem*, ubi Pontifex judicibus delegatis mandavit, ut virum, qui mulieri, *ex justa causa* solutæ à vinculo putativi cum eo matrimonii, recusantem ei *dotem*, & reliqua bona *communiter* acquisita, etiam per censuram Ecclesiasticam compellant ad dotis restitutionem, & eorum divisionem, quæ olim *communiter* habuerunt, si nihil aliud obfret.

Dices **1782.** *r. maritus*, etiam soluto matrimonio, non tenetur quoad restitutionem bonorum facere ultra id, quod facere potest, ut dicitur *L. maritum. 33. ff. solut. matr. & L. Non tantum. 20. ff. de re. judic. ca. 1.* ergo nec in hoc casu tenebitur ad restitutionem dictorum bonorum. Resp. verum esse, quòd dicitur, de *Maritis veris, non putativis*. Nam dictæ leges marito concedunt hoc privilegium, ob reverentiam matrimonii, seu maritale, ut colligitur ex *L. unic. §. Cùm autem. C. de Rei Uxor. act.* at in hoc id deficit, cùm matrimonium nullum sit; ergo.

Dices **1783.** *si Maritus* in dato casu teneretur Uxori restituere omnia allata sibi ab Uxore bona cum lucro communiter acquisito, esset ex eo, quòd jure communi per matrimonium inter Virum & Uxorem esset contracta, saltem tacita societas ad dimidium lucri; sed multò verius est contrarium, ut complures docent cum Barbofa in *dict. c. significavit. 2. h. t. à n. 7.* ergo. Resp. quidquid sit in præsentì, de illa quæstione, quæ dicitur verior oppositâ, per textum hujus *c.* saltem hoc evincit, quòd vir matrimonio soluto cogatur Uxori dotem restituere, & bona dividere, quæ eis communiter obvenerunt constante matrimonio, *donatione, legato, empto*

utriusque pecuniâ, vel simili titulo, etiam si non interceperit contractus societatis civilis, juxta *L. Ut sit. ff. pro Socio, & §. Item, si inter, Instit. que ex quasi contractu*. Sic Abbas in *cit. c. n. 3.* & alii.

Dixi, si contingat matrimonium ex *justa causa* separari, propter impedimentum prius *ignotum*. Nam, si scienter (ambo) contraxerunt cum impedimento dirimente, perdere debent, quidquid unus alteri dedit, & fiscus lucratur, nisi excusetur per errorem, vel minorem ætatem. *L. qui contra;* & *Authent. Incestus. C. de incest. Nupt. junct. Gloss. V. licita;* ita Pirhing, *de donat. inter Vir. & Uxor. num. 27.*

1784. De reliquis autem bonis (sicut sunt Sponsalitia largitas, morgengeba, seu matutinalis donatio) & similibus, dicemus infra. Illud hic annotandum videtur, hæc bona, cum celebratur divorcium solius thori, & cohabitationis *perpetuum*, vel causa adulterii, vel ex alio capite, judicio Ecclesiæ concedentis divorcium perpetuum, ab adultera, vel Reo (cujus nimirum culpa fit divorcium) non amitti, nec accrescere innocenti, tum quia id nullo juris textu dispositum reperitur; tum quia causa dandi, ut suppono, nimirum, secutum matrimonium, & pudicitie delibatio, secuta est; nec sicut dos, & donatio propter nuptias ad onera communia, seu conjugalia sustinenda ordinantur,

§. 2.

An soluto matrimonio dominium dotis, ipso jure, transeat in Uxorem?

1785. Quæstio est, an, soluto matrimonio, dominium dotis, ipso jure transeat in Uxorem, si dos marito tradita fuit *inæstimata* in rebus immobilibus, & corporalibus, nec in rebus functionem recipientibus? Resp. affirmativè, ut dicitur *L. In rebus. C. de jure dot.* Et ideo Uxor eam, tanquam rem propriam tum ab hæredibus mariti, tum à quocunq; alio possessore vindicare potest, ut cavetur in *cit. lege*; sic Castropalaus *tom. 7. de Just. commut. D. 9. p. 20. §. 1. n. 1.* Si autem dos marito tradita fuit *æstimata* æstimatione faciente vendi-

tionem, quæ stat in rebus mobilibus, aut incorporalibus (ut sunt jura) vel immobilibus corporalibus, vel certa summa in valore restituenda, restitutio ex obligatione non statim faciendâ est, sed intra annum, nisi aliter conventum sit, per *L. unie. §. Exactio. C. de Rei Uxor. act.* intelligitur tamen, *si maritus sit solvendo*. Nam secus ex benignitate juris qualibet res in dotem, sive æstimatam, sive inæstimatam, revertuntur ad Uxorem; quia sub hac conditione (si sit solvendo) marito tradita sunt. *L. In rebus. C. de Jure dot. junct. gl. iii. & quidem jure prælationis, de quo alibi.*

§. 3.

Ad quem soluto matrimonio pertineant fructus dotis?

Resp. si matrimonium, quoad vinculum solvatur morte alterius, vel ex alia justa causa v. g. declaratione nullitatis factâ per Ecclesiam, dotem *integram* (secundum n. 1764.) esse restituendam cum lucris constante matrimonio communiter acquisitis, ut dictum est n. 1781. Si autem fermo sit de fructibus dotis, consistentis in re frugifera, & inæstimata, ii pertinent ad Uxorem à die soluti matrimonii, in ceteris ad maritum. Usus autem jurium, & dotis in summa consistentis, eo tempore, quo non est obligatio vel ex pacto, vel ex lege restituendi dotem, spectat ad maritum, ac ejus hæredes per *cit. L. unie. §. Sin autem. C. de rei Uxor. act.*

Si quæras, quid dicendum quoad dotis restitutionem in casu, quo declaratione nullitatis, per Ecclesiam solvitur conjugale vinculum, malâ utriusque, vel unius fide, nulliter contractum? Resp. ad hoc constare ex dictis à num. 1783. & seq. Si quæras. 2. an Uxor in casu, quo Maritus, vel ejus hæredes intra tempus constitutum dotem non solvunt, possit agere ad interesse? Resp. quòd sic; nam hoc habet quivis creditor, nec in hoc Uxor est deterioris conditionis; sic Molina *de Jure, & Just. D. 442. & colligitur ex cit. L. unie. §. Sin autem.*

